

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl samosoudcem JUDr. Petrem Černým, Ph. D., ve věci

žalobce: P. P., narozený dne X
bytem X
zastoupený advokátkou Mgr. Marií Jandovou
sídlem Mostecká 39/3, 430 01 Chomutov

proti
žalovanému: Ministerstvo práce a sociálních věcí
sídlem Na Poříčním právu 376/1, 128 00 Praha 2

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 3. 2024, č. j. MPSV-2024/66781-916,

takto:

- I. Žaloba se **zamítá**.
II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobce se žalobou podanou v zákonem stanovené lhůtě domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 3. 2024, č. j. MPSV-2024/66781-916, jímž bylo zamítnuto jeho odvolání a potvrzeno rozhodnutí Úřadu práce České republiky – krajské pobočky v Ústí nad Labem, kontaktního pracoviště Chomutov (dále jen „úřad práce“) ze dne 27. 7. 2020, č. j. 47222/2020/CHM (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“). Prvostupňovým rozhodnutím úřad práce snížil žalobci příspěvek na péči z 4 400 Kč na 880 Kč měsíčně od srpna 2020.

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

Žaloba

2. Žalobce v žalobě uvedl, že nezvládá základní životní potřebu stravování, neboť i za pomoci facilitátorů není schopen si určitá jídla jednou rukou nakrájet či namazat. Stejně tak jednou rukou nezvládá oloupat a rozkrojit zeleninu, ovoce či vejce, nerozbalí si stravu z obalu (např. sýr nebo salám). Postiženou rukou není schopen si danou věc přidržit, jelikož loktem si nic nepřidrží. Uvedl, že jeho zdravotní stav stagnuje a přínos nelze očekávat ani od rehabilitace, kterou dle doporučení sám denně provádí. Dodal, že jeho zdravotní stav se nezměnil, což vyplývá z lékařských zpráv, dle kterých loketní nerv vůbec neregeneroval, prsty jsou bez pohybu a od lokte je výrazná atrofie svalů. Žalobce uvedl, že z napadeného rozhodnutí, posudku posudkové komise ani ze spisového materiálu nelze dovodit k jaké změně okolností došlo oproti původnímu rozhodnutí, dle kterého byla potřeba stravování uznána jako nezvládnutá.
3. Žalobce dále namítal, že oproti předchozímu posudku a lékařským zprávám nebyla jako nezvládnutá shledána základní životní potřeba péče o zdraví. Uvedl, že ani za použití facilitátorů a denního rehabilitačního cvičení však není schopen vytlačit pilulku z blistrového obalu. Rovněž při provádění doporučené rehabilitace (bandáže) a masáží mu musí pomáhat jeho manželka.
4. Ke svému zdravotnímu stavu žalobce dále sdělil, že dle lékařských zpráv ze dne 29. 8. 2018 a ze dne 15. 4. 2019 je jeho ruka prakticky plegická, není ovládána a dochází k atrofizaci svalů distálního předloktí. Trpí těžkou monoparézu, při které nejsou zachovány užitečné motorické funkce zápěstí a ruky. Poznamenal, že oba lékaři jeho zdravotní stav hodnotili jako středně těžkou závislost ve II. stupni. Žalobce dále zpochybnil odůvodnění napadeného rozhodnutí propouštěcí zprávou Rehabilitačního ústavu Kladruby ze dne 8. 8. 2017, neboť je rozporná s novějšími stanovisky lékařů i se sociální šetřením. Za rozporné rovněž označil závěry posudkové komise ze dne 14. 12. 2020 se závěry posudkového lékaře ze dne 18. 5. 2020, který základní životní potřebu stravování uznal jako nezvládnutou.
5. Žalobce uvedl, že v posudku ze dne 26. 2. 2024 nejsou uvedeny žádné konkrétní změny zdravotního stavu, které by odůvodňovaly změny v rozsahu zvládání základních životních potřeb. Jako jedinou změnu okolností lze dle žalobce chápat dobu adaptace. Z odůvodnění napadeného rozhodnutí však nijak nevyplývá, jak adaptace změny ovlivnila a jak dlouhá doba adaptace by měla uplynout. Dle žalobce není rovněž zřejmé, k jaké změně okolností došlo, že je žalobce oproti původnímu rozhodnutí schopen zvládat základní životní potřebu stravování. Na podporu své argumentace žalobce poukázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 10. 2023, č. j. 9 Ads 84/2022-18, a navrhl provést dokazování posudkovým spisem Okresní správy sociálního zabezpečení Chomutov, rozhodnutím žalovaného č. j. MPSV-2021/6259-916, napadeným rozhodnutím, správním spisem žalovaného, spisem posudkové komise sp. zn. SZ/2020/825-UL a vypracováním nového posudku.

Vyjádření žalovaného k žalobě

6. Žalovaný k výzvě soudu předložil správní spis a písemné vyjádření k žalobě, v němž nejprve shrnul dosavadní průběh správního řízení a uvedl, že zdravotní stav žalobce byl nejprve posouzen posudkovou komisí dne 14. 12. 2020. Na základě požadavku Nejvyššího správního soudu byl dne 26. 2. 2024 vypracován doplňující posudek. Podotkl, že obě posudková hodnocení je nutno chápat jako jeden celek. Vzhledem ke skutečnosti, že posudková komise

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

zasedala v odborném složení, a byl přítomen jak posudkový lékař, tak i odborník z oboru fyziatrie a rehabilitačního lékařství, považoval žalovaný posudek za odborný, stěžejní a úplný. Žalovaný uvedl, že žalobce v odvolání namítal nezvládání osobních aktivit, čemuž bylo v rámci odvolacího řízení vyhověno. Na rozdíl od prvoinstančního posouzení však nebyla jako nezvládnutá uznána základní životní potřeba stravování.

7. Konstatoval, že hodnocení zdravotního stavu v odvolacím řízení pro účely příspěvku na péči je plně v kompetenci příslušné posudkové komise. Jedná se o čistě medicínskou otázku, k níž nemá správní orgán potřebné odborné znalosti. Žalovaný dále předešel závěry posudkové komise z doplňujícího posudku. Podotkl, že v minulosti byla platnost posudku stanovena trvale, ale řízení bylo zahájeno z moci úřední na základě podnětu Okresní správy sociálního zabezpečení. Chomutov (dále jen „OSSZ“). Žalovaný v závěru navrhl, aby soud žalobu v plném rozsahu zamítl.

Ústní jednání

8. Při ústním jednání soudu konaném dne 8. 4. 2025 právní zástupkyně žalobce odkázala na podanou žalobu. Dodala, že v rozhodnutích žalovaného je uvedeno, že nedošlo k žádných změnách zdravotního stavu žalobce, tak ani nemohlo dojít ke změnám ve schopnosti zvládání základních životních potřeb, zejména stravování. Žalobce není schopen si naporcovat stravu ani za pomoci uváděných facilitátorů, rovněž si sám neotevře lahev s vodou. Konstatovala, že odůvodnění zvládání základních životních potřeb je téměř totožné s předchozím posouzením, a tedy nenaplnilo požadavky vyslovené ve zrušujícím rozsudku Nejvyššího správního soudu. K adaptaci na zdravotní postižení uvedla, že nikde v zákoně není stanoveno, co je adaptace a ani jak dlouhá doba musí k adaptaci uplynout. Právní zástupkyně žalobce dále uvedla, že i nezvládání jedné z předepsaných aktivit má za následek nezvládání celé životní potřeby. S ohledem na neschopnost žalobce naporcovat si stravu, tedy měla za to, že základní životní potřeba stravování měla být hodnocena jako nezvládnutá. K životní potřebě péče o zdraví pak uvedla, že sám není schopen vytlačit si lék z obalu a provádět rehabilitace (provádět masáže, bandáže). Napadené rozhodnutí tedy není dostatečně odůvodněno. K dotazu soudu právní zástupkyně žalobce uvedla, že trvá toliko na provedení důkazu vypracováním nového posudku, na provedení ostatních v žalobě navržených důkazů netrvala.
9. Žalobce uvedl, že v posudkovém lékařem v jednom z minulých posouzení k němu bylo přistupováno zaujatě. Sdělil, že není schopen oloupat pomeranč, vařené vejce, oloupat okurku či nakrájet papriku. Rovněž není schopen vyloupnout lék z plata, a to ani za pomoci facilitátoru. V rámci péče o zdraví nezvládá sám provádět bandáže.
10. Žalovaný se z jednání předem omluvil a souhlasil s konáním jednání v jeho nepřítomnosti.
11. Soud podle § 52 odst. 1 s. ř. s. neprovedl dokazování vyžádáním nového posudku, a to pro nadbytečnost.

Posouzení věci soudem

12. Napadené rozhodnutí soud přezkoumával podle části třetí dílu prvního hlavy druhé s. ř. s., která vychází z dispoziční zásady vyjádřené v ustanoveních § 71 odst. 1 písm. c), písm. d), odst. 2 věty druhé a třetí a § 75 odst. 2 věty první tohoto zákona. Z této zásady vyplývá, že soud přezkoumává zákonnost napadeného rozhodnutí, a to pouze v rozsahu, který žalobce uplatnil v žalobě nebo během dvouměsíční lhůty po oznámení rozhodnutí dle § 72 odst. 1

věty první s. ř. s. Povinností žalobce je proto tvrdit, že správní rozhodnutí nebo jeho část odporuje konkrétnímu zákonnému ustanovení a toto tvrzení zdůvodnit. Nad rámec žalobních námitek musí soud přihlídnout toliko k vadám napadeného rozhodnutí, k nimž je nutno přihlížet bez návrhu nebo které vyvolávají nicotnost napadeného rozhodnutí podle § 76 odst. 2 s. ř. s. Takové nedostatky však v projednávané věci nebyly zjištěny.

13. Soud přezkoumal v rámci žalobních námitek skutkový a právní stav věci a dospěl k závěru, že žaloba není z pohledu uplatněných žalobních námitek důvodná.
14. Smyslem zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o sociálních službách“) je úprava podmínek poskytování pomoci a podpory fyzickým osobám v nepříznivé sociální situaci prostřednictvím sociálních služeb a příspěvku na péči. Příspěvek na péči, který je předmětem řízení v dané věci, se podle § 7 téhož zákona poskytuje osobám závislým na pomoci jiné fyzické osoby. Tímto příspěvkem se stát podílí na zajištění sociálních služeb nebo jiných forem pomoci podle tohoto zákona při zvládání základních životních potřeb osob. Náklady na příspěvek se hradí ze státního rozpočtu. Nárok na něj má osoba, která splňuje předpoklady uvedené v § 4 odst. 1 téhož zákona (mezi účastníky není sporu o tom, že podmínky zde uvedené žalobce splňuje), která z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu potřebuje pomoc jiné fyzické osoby při zvládání základních životních potřeb v rozsahu stanoveném stupněm závislosti podle § 8 uvedeného zákona, pokud jí tuto pomoc poskytuje osoba blízká nebo asistent sociální péče nebo poskytovatel sociálních služeb, který je zapsán v registru poskytovatelů sociálních služeb nebo dětský domov, anebo speciální lůžkové zdravotnické zařízení hospicového typu; nárok na příspěvek má tato osoba i po dobu, po kterou je jí podle zvláštního právního předpisu poskytována zdravotní péče v průběhu hospitalizace. O příspěvku rozhoduje krajská pobočka Úřadu práce.
15. Podle § 8 zákona o sociálních službách osoba (starší 18 let), která vyžaduje každodenní pomoc, dohled nebo péči jiné fyzické osoby, se považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve a) stupni I (lehká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat tři nebo čtyři základní životní potřeby, b) stupni II (středně těžká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat pět nebo šest základních životních potřeb, c) stupni III (těžká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat sedm nebo osm základních životních potřeb, d) stupni IV (úplná závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat devět nebo deset základních životních potřeb.
16. Dle § 9 zákona o sociálních službách se při posuzování stupně závislosti hodnotí schopnost zvládat tyto základní životní potřeby: mobilita, orientace, komunikace, stravování, oblékání a obouvání, tělesná hygiena, výkon fyziologické potřeby, péče o zdraví, osobní aktivity a péče o domácnost. Při hodnocení schopnosti zvládat základní životní potřeby se hodnotí funkční dopad dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu na schopnost zvládat základní životní potřeby; přitom se nepřihlíží k pomoci, dohledu nebo péči, která nevyplyvá z funkčního dopadu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. Pro uznání závislosti v příslušné základní životní potřebě musí existovat příčinná souvislost mezi poruchou funkčních schopností z důvodu nepříznivého zdravotního stavu a pozbytím schopnosti zvládat základní životní potřebu v přijatelném standardu. Funkční schopnosti se hodnotí s využíváním zachovaných potenciálů a kompetencí fyzické osoby a využíváním běžně dostupných pomůcek, prostředků, předmětů denní potřeby nebo vybavení v domácnosti,

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

veřejných prostor nebo s využitím zdravotnického prostředku. Bližší vymezení schopností zvládat základní životní potřeby a způsob jejich hodnocení stanoví prováděcí právní předpis (§ 9 odst. 4, 5 a 6 téhož zákona).

17. Podle § 1 odst. 4 vyhlášky č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách (dále jen „vyhláška“), za neschopnost zvládání základní životní potřeby se považuje stav, kdy porucha funkčních schopností dosahuje úrovně úplné poruchy nebo poruchy těžké, kdy i přes využívání zachovaných potenciálů a kompetencí fyzické osoby a využívání běžně dostupných pomůcek, prostředků, předmětů denní potřeby nebo vybavení domácnosti, veřejných prostor nebo s využitím zdravotnického prostředku nelze zvládnout životní potřebu v přijatelném standardu. Za neschopnost zvládání základní životní potřeby se považuje rovněž stav, kdy režim nařízený odborným lékařem poskytujícím specializované zdravotnické služby neumožňuje provádění základní životní potřeby v přijatelném standardu. Přijatelným standardem se rozumí zvládání základní životní potřeby v kvalitě a způsobem, který je běžný a obvyklý, a který umožňuje, aby tato potřeba byla zvládnuta bez každodenní pomoci jiné osoby.
18. Bližší vymezení schopností zvládat základní životní potřeby a způsob jejich hodnocení stanoví vyhláška. Dle § 2 odst. 1 vyhlášky se při hodnocení schopnosti osoby zvládat základní životní potřeby posuzuje, zda z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu je rozsah duševních, mentálních, tělesných a smyslových funkčních schopností dostatečný k pravidelnému zvládání základní životní potřeby a zda je fyzická osoba schopna rozpoznat, provést a zkontrolovat správnost zvládnutí základní životní potřeby. Přitom se přihlíží k tomu, zda dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav trvale ovlivňuje funkční schopnosti, k výsledku rehabilitace a k adaptaci na zdravotní postižení. Dle § 2a vyhlášky pokud osoba není schopna z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu zvládat alespoň jednu z aktivit, která je pro schopnost zvládat základní životní potřebu vymezena v příloze č. 1 k této vyhlášce, není schopna základní životní potřebu zvládat, a to bez ohledu na příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.
19. Podle písm. d) přílohy č. 1 k vyhlášce se za schopnost zvládat základní životní potřebu stravování považuje stav, kdy osoba je schopna vybrat si ke konzumaci hotový nápoj a potraviny, nalít nápoj, rozdělit stravu na menší kousky a naservírovat ji, najíst se a napít, dodržovat stanovený dietní režim, konzumovat stravu v obvyklém denním režimu, přemístit nápoj a stravu na místo konzumace.
20. Podle písm. h) přílohy č. 1 k vyhlášce se za schopnost zvládat základní životní potřebu péče o zdraví považuje stav, kdy osoba je schopna dodržovat stanovený léčebný režim, provádět stanovené preventivní, léčebné a léčebně rehabilitační a ošetrovatelské postupy a opatření a používat k tomu potřebné léky nebo pomůcky, rozpoznat zdravotní problém a v případě potřeby vyhledat nebo přivolat pomoc.
21. Ze správního spisu soud zjistil, že úřad práce přiznal žalobci rozhodnutím ze dne 21. 2. 2019 příspěvek na péči ve výši 4 400 Kč měsíčně od srpna 2018, a to na základě posudku posudkového lékaře OSSZ Chomutov MUDr. A. P. ze dne 7. 1. 2019 se závěrem, že žalobce se považuje za závislého na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II (středně těžká závislost), a to s platností „trvale“. Dne 18. 5. 2020 obdržel úřad práce žádost posudkového lékaře OSSZ Chomutov MUDr. J. P., CSc., o provedení nového sociálního šetření a vyvolání mimořádné kontroly příspěvku na péči s odůvodněním, že při posuzování zdravotního stavu žalobce pro účely invalidity byly zjištěny nové skutečnosti ovlivňující přiznaný stupeň příspěvku na

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

péči. Úřad práce provedl dne 10. 6. 2020 v místě žalobcova bydliště sociální šetření a následně požádal OSSZ Chomutov o posouzení stupně závislosti. Dne 15. 7. 2020 posoudil zdravotní stav žalobce posudkový lékař OSSZ Chomutov MUDr. J. P., CSc., se závěrem, že žalobce nezvládá celkem čtyři základní životní potřeby – stravování, oblékání a obouvání, tělesná hygiena a péče o domácnost. Posudkový lékař konstatoval, že se jedná o osobu starší osmnácti let věku, která se podle § 8 odst. 2 písm. a) zákona o sociálních službách považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni I (lehká závislost). Úřad práce posléze do spisu založil vyjádření k rozporu posouzení zvládání základních životních potřeb žalobcem mezi lékařským posudkem ze dne 15. 7. 2020 a sociálním šetřením ze dne 10. 6. 2020, v němž sociální pracovnice vysvětlila, že občasná kontrola při očištění není hodnocena jako každodenní úkon, a proto není opora pro nezvládnutí základní životní potřeby – výkon fyziologických potřeb; oblast péče o zdraví nebyla uznána jako nezvládnutá základní životní potřeba, jelikož provádění masáží při bolestech není hodnoceno jako každodenní úkon a žalobce je schopen se sám přepravit motorovým vozidlem s uzpůsobeným řízením k lékaři; oblast osobních aktivit nebyla uznána jako nezvládnutá základní životní potřeba, jelikož onemocnění nebrání v osobních aktivitách, žalobce je schopen vstupovat do vztahů s jinými osobami, stanovit si a dodržet denní program apod., tudíž žalobcem uváděné neudržování kontaktů není odůvodněné. Následně vydal úřad práce rozhodnutí ze dne 27. 7. 2020, jímž žalobci od srpna 2020 snížil příspěvek na péči z částky 4 400 Kč na 880 Kč měsíčně, neboť byl uznán osobou závislou toliko ve stupni I (lehká závislost). Proti tomuto rozhodnutí žalobce podal odvolání, ke kterému mimo jiné připojil záznam ze sociálního šetření pro účely invalidity ze dne 3. 6. 2020.

22. V rámci odvolacího řízení si žalovaný vyžádal nové posouzení stupně závislosti, a to posudkovou komisí, která v posudku ze dne 14. 12. 2020 uvedla, že žalobce je osobou starší osmnácti let věku, která se podle § 8 odst. 2 písm. a) zákona o sociálních službách považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni I (lehká závislost), neboť není schopen zvládat tři nebo čtyři základní životní potřeby, přičemž tento stav trvá od 18. 5. 2020. Posudková komise, v níž zasedala i odborná lékařka z oboru fyziatrie a rehabilitačního lékařství (která žalobce přímo při jednání vyšetřila), vycházela při posudkovém zkoumání z posudkového spisu OSSZ Chomutov, ze spisu žalovaného, z dokumentace žalobcovy praktické lékařky MUDr. J. Ř., ze sociálního šetření provedeného v místě žalobcova bydliště dne 10. 6. 2020, z lékařské zprávy MUDr. J. M. z rehabilitačního oddělení Nemocnice Chomutov ze dne 30. 7. 2020, z lékařské zprávy MUDr. Z. N. z Ambulance pro léčbu bolesti ze dne 29. 9. 2020 a ze spisové dokumentace posudkové komise č. j. SZ/2020/825-UL UL (posudek vyžádaný zdejším soudem v řízení vedeném pod sp. zn. 75 Ad 10/2020), přičemž shromážděnou podkladovou dokumentaci shledala dostatečnou k objektivnímu posouzení. Vyslovila, že se u žalobce jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, jehož základem je stav po subtotální traumatické amputaci levého předloktí s přerušáním skeletu v říjnu 2015, stav po replantaci amputované části levé horní končetiny a rekonstrukci a. radialis cévním štěpem, stav po operaci skeletu předloktí v 11/2016 a stav po revizi a rekonstrukci paklobu v lednu 2017. Posudková komise shrnula, že se jedná o těžké funkční postižení levé ruky a předloktí; žalobce šetří levou horní končetinu a přetěžuje pravou.
23. Posudková komise uznala jako nezvládnuté základní životní potřeby – oblékání a obouvání, tělesná hygiena, péče o domácnost a osobní aktivity, neboť žalobce se zachovanou funkcí pravé dominantní končetiny a s akrální plegií levé ruky se ztrátou citlivosti potřebuje pomoc druhé osoby při oblékání zejména venkovního oblečení a obuvi, pomoc je nutná při výkonu celkové hygieny, samostatně nezvládá péči o domácnost a je omezen v osobních aktivitách.

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

Posudková komise naopak neuznala jako nezvládnuté základní životní potřeby – mobilita, orientace, komunikace, stravování, výkon fyziologické potřeby a péče o zdraví. Vysvětlila, že u těchto základních životních potřeb nebyla prokázána příčinná souvislost mezi poruchou funkčních schopností z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu a pozbytím schopností zvládat tyto základní životní potřeby v přijatelném standardu, případně s použitím facilitátorů. Zdůraznila, že žalobce je plně mobilní, chůze samostatná, bez pomůcek; plně orientovaný; komunikaci, řeč a psaní zvládá; vykoná fyziologickou potřebu; léky užívá sám a zajistí si rehabilitaci. Posudková komise vysvětlila, že na rozdíl od posudkového lékaře OSSZ Chomutov neshledala závislost ve stravování, neboť žalobce s běžně užívanými facilitátory a plně zachovanou funkcí dominantní pravé horní končetiny má potenciál se najíst (lžící nebo vidličkou), napít se, připravit si nápoj, ohřát si jídlo v mikrovlnné troubě a eventuálně přenášet potřebné na servírovacím vozíku; příprava a vaření stravy jsou zohledněny v péči o domácnost. Dodala, že sociální šetření konané dne 10. 6. 2020 obsahuje subjektivní sdělení žalobce a pečující manželky, přičemž je patrná insuficience běžně dostupných facilitátorů v oblasti stravování (např. krájený chléb, vhodné nádobí, zadržovací systém na talíř, podložky, přísavky, které by umožnily krájet pravou rukou). Podle posudkové komise nebyl při posouzení stupně závislosti dne 7. 1. 2019 medicínský důvod k nezvládání základní životní potřeby – péče o zdraví při využití běžných facilitátorů; doplnila, že navrhovanou rehabilitační léčbu žalobce odmítl, doporučení jiné rehabilitační léčby nebylo doloženo. Posudková komise poznamenala, že žalobcovy námitky uvedené v odvolání nemají oporu v objektivně dokladovaném zdravotním stavu, a uzavřela, že na základě poznatků lékařské vědy, dynamiky vývoje zdravotního stavu a posudkově rozhodných skutečností (např. adaptace na zdravotní postižení, výsledek rehabilitace, rekvalifikace apod.) lze předpokládat zlepšení funkčních schopností. Následně žalovaný vydal rozhodnutí ze dne 19. 1. 2021, kterým námitky žalobce zamítl a potvrdil prvostupňové rozhodnutí.

24. Rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 1. 2021 napadl žalobce správní žalobou. O žalobě žalobce rozhodl zdejší soud rozsudkem ze dne 1. 4. 2022, č. j. 41 Ad 4/2021-26, kterým žalobu zamítl. Žalobce dále podal kasační stížnost, o které rozhodl Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 19. 10. 2023, č. j. 9 Ads 84/2022-18, kterým jednak zrušil výše uvedený rozsudek zdejšího soudu a zároveň zrušil i rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 1. 2021 a věc mu vrátil k dalšímu řízení.
25. Po zrušení rozhodnutí ze dne 19. 1. 2021 si žalovaný vyžádal doplňující posudek o zdravotním stavu žalobce. Doplňující posudek Posudkové komise v Ústí nad Labem byl vypracován dne 26. 2. 2024. Žalobce nebyl jednání přítomen. V odůvodnění doplňujícího posudku komise konstatovala, že žalobce nezvládá celkem 4 základní životní potřeby, a to základní životní potřebu oblékání a obouvání, tělesná hygiena, osobní aktivity a péče o domácnost. Sdělila, že opakovaně posoudila podkladovou dokumentaci a setrvala na svém původním závěru, neboť neshledala důvody pro změnu posudkového závěru ze dne 14. 12. 2020. K základní životní potřebě stravování mimo jiné uvedla, že nesouhlasí se závěry sociálního šetření ze dne 10. 6. 2020, neboť dle propouštěcí zprávy z Rehabilitačního ústavu Kladruby ze dne 8. 8. 2017 byl žalobce hodnocen jako plně soběstačný, což by v případě neschopnosti se samostatně najíst se a napít jistě hodnocen nebyl. Dále uvedla, že levá horní končetina má zachovanu aktivní hybnost v rameni a lokti, motorika a citlivost jsou narušeny od poloviny předloktí k prstům čili nefunkční a necitlivá je ruka nikoli celá končetina. Dodala, že uznání této životní potřeby v minulých letech zohledňovalo potřebnou dobu adaptace na toto postižení. Vzhledem k věku žalobce, normálním kognitivním funkcím se

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

zachovalou schopností motorického učení jistě došlo vlivem adaptace v oblasti stravování ke zlepšení schopnosti sebeobsluhy. K žalobcem namítané neschopnosti rozdělit si stravu na menší kousky a naservírovat je konkrétně uvedla, že dominantní pravá horní končetina je plně funkční, k nakrájení stravy či namazání chleba lze využít jako facilitátor tzv. fakírské prkénko, protiskluzový talíř a postižená levá horní končetina je využitelná k přidržení např. podložky. K základní životní potřebě péče o zdraví pak posudková komise uvedla, že žalobce vlastní řidičský průkaz a je schopen řídit motorové vozidlo přizpůsobené řízení, čímž se zlepšuje dosažitelnost lékařské i rehabilitační péči a masáží. K užívání pravidelné medikace může žalobce využít dávkovače, jejichž otevírání je ovladatelné jednou rukou (např. kalíšky). Dle sociálního šetření si žalobce léky připraví a užívá sám. Žalobce je rovněž schopen si samostatně nasadit ortézu na levou rukou a v dokumentaci není zaznamenána potřeba dalších léčebných opatření.

26. Na základě posudku ze dne 14. 12. 2020 a doplňujícího posudku ze dne 26. 2. 2024 vydal žalovaný napadené rozhodnutí, kterým zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí úřadu práce.
27. Soud se nejprve zabýval námitkami žalobce, dle kterých nezvládal základní životní potřeby stravování a péče o zdraví.
28. Podle § 25 odst. 3 zákona o sociálních službách při posuzování stupně závislosti osoby vychází okresní správa sociálního zabezpečení ze zdravotního stavu osoby doloženého nálezem vydaným poskytovatelem zdravotních služeb, z výsledku sociálního šetření a zjištění potřeb osoby, popřípadě z výsledků funkčních vyšetření a z výsledku vlastního vyšetření posuzujícího lékaře.
29. Zdejší soud připomíná, že k otázce posuzování nároků na příspěvek na péči se opakovaně vyjadřoval Nejvyšší správní soud, jenž např. v rozsudku ze dne 23. 9. 2009, č. j. 4 Ads 57/2009-53, vyslovil, že posouzení stupně závislosti osoby pro účely rozhodování o příspěvku na péči v řízení v prvním stupni i v řízení odvolacím musí vycházet z hodnocení všech podkladů uvedených v § 25 odst. 3 zákona o sociálních službách. Zdůraznil, že „[n]a výsledný lékařský posudek, který je v tomto řízení stěžejním důkazem, je třeba klást požadavek úplnosti a přesvědčivosti. Nenaplnění těchto požadavků je vadou řízení před správním orgánem ve smyslu § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s.“ Na tento rozsudek navázal Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 25. 4. 2013, č. j. 6 Ads 17/2013-25, kde zdůraznil, že „[v] řízení o nároku na příspěvek na péči podle zákona ... o sociálních službách je povinností odvolacího správního orgánu žádat po posudkové komisi doplnění posudku, pokud posudková komise postavila své hodnocení na rozporných podkladech, aniž by rozpory sama odstranila nebo vysvětlila. Tak tomu může být v případě, že se objeví rozpor mezi výsledkem šetření sociálního pracovníka a názorem posudkové komise, aniž by posudková komise sama provedla vlastní přeshetření zdravotního stavu žadatele o příspěvek na péči.“
30. V rozsudku ze dne 24. 3. 2021, č. j. 4 Ads 495/2019-71, Nejvyšší správní soud shrnul, že „... pokud z podkladů lékařského posudku vyplývá, že posuzovaný některou z aktivit nutných pro celkové zvládnutí určité životní potřeby sám a bez pomoci jiné osoby nezvládá, a orgány lékařské posudkové služby přesto takovou základní životní potřebu považují za zvládanou, je jejich povinností tento závěr dostatečně a přesvědčivě odůvodnit. Posudek posudkové komise je zpravidla rozhodujícím důkazem při posouzení správnosti a zákonnosti přezkoumávaného rozhodnutí. I proto je nezbytné, aby splňoval požadavek úplnosti, celistvosti a přesvědčivosti a aby se vypořádal se všemi rozhodujícími skutečnostmi. Posudek totiž na podkladě odborných

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

lékařských vyšetření obsahuje závěry o funkčním dopadu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu posuzované osoby na její schopnost zvládat základní životní potřeby. Posudkový závěr by tedy měl být v tomto směru náležitě zdůvodněn, aby byl přesvědčivý i pro soud, který nemá, a ani nemůže mít, odborné lékařské znalosti, na nichž posouzení závisí především.“ Nejvyšší správní soud podotkl, že odvolací orgán nesmí pouze převzít závěry posudkové komise, aniž by se jimi podrobněji zabýval z pohledu tvrzených rozporů či nedostatků, a uzavřel, že posudek nesplňující požadavky úplnosti, celistvosti a přesvědčivosti zakládá vadu řízení před správním orgánem.

31. V návaznosti na shora uvedené skutečnosti soud považuje za nutné zdůraznit, že za zvládnuté se považují i takové základní životní potřeby, jestliže jsou osobou zvládnuty v přijatelném standardu za pomoci různých kompenzačních pomůcek (francouzské hole, brýle, naslouchadla). Tento přijatelný standard však neznamená to samé jako zvládání základních životních potřeb zcela zdravým a ničím neomezeným jedincem, snížená kvalita výkonu některých základních životních potřeb tak nemůže založit nárok na příspěvek na péči.
32. Soud v daném případě hodnotil, zda je posudek posudkové komise ze dne 14. 12. 2020 ve spojení s doplňujícím posudkem posudkové komise ze dne 26. 2. 2024 přesvědčivý a úplný tak, aby nebylo pochyb o jeho objektivnosti a správnosti. Soud nemá ve věci pochyb o odbornosti komise a její způsobilosti hodnotit zdravotní stav žalobce podle právní úpravy příspěvku na péči.
33. K námitce týkající se nezvládání základní životní potřeby stravování soud konstatuje, že žalobce v této souvislosti namítal, že si jednou rukou není schopen nakrájet některé potraviny, nezvládá oloupat a rozkrojit zeleninu, ovoce či vejce, nerozbalí si stravu z obalu. Nejvyšší soud v rozsudku ze dne 19. 10. 2023, kterým zrušil předchozí rozhodnutí žalovaného mimo jiné uvedl, že „[z]e závěrů sociálních šetření ani ze zdravotní dokumentace nevyplývá, že by v oblasti stravování došlo ke zlepšení zdravotního stavu, k adaptaci na zdravotní postižení apod., aby tato potřeba byla v napadeném rozhodnutí posouzena jako zvládnutá. Na základě sociálního šetření posudkový lékař potřebu stravování uznal za nezvládnutou. Posudková komise se od závěru posudkového lékaře odchýlila bez jakéhokoliv bližšího vysvětlení. Závěrům ze sociálního šetření se sice vymezila s tvrzením, že se jedná o subjektivní sdělení stěžovatele a jeho manželky, že je patrná insuficience běžně dostupných facilitátorů, avšak nikterak se nevypořádala s rozporným závěrem posudkového lékaře ohledně zvládnutí životní potřeby stravování, přestože je k řádnému odůvodnění svých odlišných závěrů povinna.“
34. Schopností žalobce zvládat základní životní potřebu stravování se posudková komise podrobně zabývala v doplňujícím posudku ze dne 26. 2. 2024. Uvedla, že nesouhlasí se závěry sociálního šetření ze dne 10. 6. 2020, neboť dle propouštěcí zprávy z Rehabilitačního ústavu Kladruby ze dne 8. 8. 2017 byl žalobce hodnocen jako plně soběstačný, což by v případě neschopnosti se samostatně najíst se a napít jistě hodnocen nebyl. Dále uvedla, že levá horní končetina má zachovanou aktivní hybnost v rameni a lokti, motorika a citlivost jsou narušeny od poloviny předloktí k prstům čili nefunkční a necitlivá je ruka nikoli celá končetina. Dodala, že uznání této životní potřeby v minulých letech zohledňovalo potřebnou dobu adaptace na toto postižení. Vzhledem k věku žalobce, normálním kognitivním funkcím se zachovalou schopností motorického učení jistě došlo vlivem adaptace v oblasti stravování ke zlepšení schopnosti sebeobsluhy. K žalobcem namítané neschopnosti rozdělit si stravu na menší kousky a naservírovat je konkrétně uvedla, že dominantní pravá horní končetina je plně funkční, k nakrájení stravy či namazání chleba lze

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

využít jako facilitátor tzv. fakírské prkénko, protiskluzový talíř a postižená levá horní končetina je využitelná k přidržení např. podložky. Skutečnost, že žalobce je schopen si pomocí levé horní končetiny (lokte) přidržet věci je zřejmé i z posudku posudkové komise ze dne 14. 12. 2020, dle kterého z vyšetření žalobce při jednání posudkové komise mimo jiné vyplývá, že v levém rameni je dobrý rozsah pohybu, ale je slabší svalová síla v pletenci v souvislosti s šetřením končetiny, v lokti je plná extenze i flexe. Toto odůvodnění považuje soud za dostatečné, neboť posudková komise přesvědčivě vysvětlila, proč potřebu stravování považuje za zvládnutou. Především poukázala na propouštěcí zprávu z roku 2017, dle které byl žalobce plně soběstačný. Soud má tedy za to, že posudková komise se řádně vypořádala s nedostatky vytýkanými jí Nejvyšším správním soudem. Tato námitka tedy není důvodná.

35. Dále se soud zabýval základní životní potřebou péče o zdraví. V této souvislosti soud upozorňuje na skutečnost, že Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 19. 10. 2023, směrem k základní životní potřebě péče na zdraví uvedl, že „[p]řestože posudková komise v posudku neuvádí žádnou konkrétní změnu, ke které by došlo, ze záznamu sociálního šetření ze dne 10. 6. 2020 vyplývá, že stěžovatel je schopen řídit motorové vozidlo, které má uzpůsobené k řízení. Došlo tak ke změně, jelikož z původního šetření ze dne 19. 9. 2018 vyplývá, že řídit motorové vozidlo schopen není. Stěžovatel má lepší přístup ke zdravotní péči (např. dostavit se k lékařům, na rehabilitace) a životní potřeba péče o zdraví tak může být zvládnuta. Ačkoliv Nejvyšší správní soud považuje za vhodné, aby žalovaný tuto změnu v novém rozhodnutí blíže osvětlil, lze ji však z kontextu správního spisu dovodit.“
36. Žalobce především namítal, že není schopen vytlačit pilulku z blistrového obalu, tedy není schopen samostatně užívat léky. Zvládáním péče o zdraví se posudková komise podrobně zabývala v doplňujícím posudku ze dne 26. 2. 2024, ve kterém uvedla, že k užívání pravidelné medikace může žalobce využít dávkovače, jejichž otevírání je ovladatelné jednou rukou (např. kalíšky). V rámci sociálního šetření ze dne 10. 6. 2020, ze kterého posudková komise rovněž vycházela, žalobce uvedl, že léky si sám připraví i je sám užívá. K žalobcem namítané neschopnosti provádět bandáže (rehabilitace) a masáže, soud uvádí, že podle posudku ze dne 15. 7. 2020 provádění masáží při bolestech není hodnoceno jako každodenní úkon a žalobce je schopen se sám přepravit motorovým vozidlem s uzpůsobeným řízením k lékaři; stejně tak posudková komise v doplňujícím posudku upozornila na skutečnost, že žalobce sám užívá léky a je schopen řídit motorové vozidlo, čímž se zlepšuje dosažitelnost lékařské i rehabilitační péče. Výše uvedené zdůvodnění považuje soud za dostatečné a přesvědčivé, a tedy ani této žalobní námitce nepřisvědčil.
37. Soud shrnuje, že posudek Posudkové komise v Ústí nad Labem ze dne 14. 12. 2020 ve spojení s doplňujícím posudkem ze dne 26. 2. 2024 se opíral o dostatečné podklady, o výsledky sociálního šetření ze dne 10. 6. 2020, o vlastní přeshetření žalobce odbornou lékařskou z oboru fyziatrie a rehabilitační lékařství při jednání posudkové komise dne 14. 12. 2020, spisovou dokumentaci a zdravotní dokumentaci praktického lékaře žalobce. Posudek i doplňující posudek se vyjadřují ke všem žalobcem zpochybňovaným základním životním potřebám, závěrům ze sociálního šetření a posudková komise své závěry dostatečným způsobem odůvodnila. Soud tedy shledal posudek posudkové komise ze dne 14. 12. 2020 ve spojení s doplňujícím posudkem ze dne 26. 2. 2024 přesvědčivým, úplným a objektivním. Posudkem i doplňujícím posudkem posudkové komise došlo dle soudu k dostatečné objektivizaci zdravotního stavu žalobce a jeho schopností zvládat základní životní potřeby.
38. K námitkám žalobce vůči propouštěcí zprávě z roku 2017 soud uvádí, že tato lékařská zpráva dokládá zdravotní stav žalobce v srpnu 2017, tedy 2 roky po úrazu a cca 8 měsíců po

rekonstrukci pakloubu, tedy po posledním operačním zákroku na levé horní končetině. Vyplývá z ní, že žalobce byl plně soběstačný a jelikož podle posudku posudkové komise ze dne 14. 12. 2020 nedošlo dle kompletní zdravotní dokumentace žalobce ke změně jeho zdravotního stavu, není důvod, proč by žalobce již nebyl soběstačný. Jak již uvedla posudková komise v doplňujícím posudku ze dne 26. 2. 2024, uznání této životní potřeby v minulých letech zohledňovalo potřebnou dobu adaptace na toto postižení. Soud v této souvislosti rovněž podotýká, že ke dni vydání doplňujícího posudku uplynulo již téměř 7 let, které jsou dlouhou dobou k adaptaci.

39. Soud zdůrazňuje, že pokud došlo ke zhoršení jeho zdravotního stavu, může žalobce požádat o změnu výše přiznaného příspěvku na péči. V rámci tohoto řízení by pak bylo znovu hodnoceno, zda je z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu rozsah duševních, mentálních, tělesných a smyslových funkčních schopností žalobce dostatečný k pravidelnému zvládnutí základních životních potřeb a zda je schopen rozpoznat, provést a zkontrolovat správnost zvládnutí základních životních potřeb.
40. Žalobcem navržené dokazování novým posudkem soud v souladu s § 52 odst. 1 s. ř. s. neprovedl pro nadbytečnost. Nový posudek nebylo třeba vyžadovat, když žalobce nijak relevantně nezpochybnil závěry posudku posudkové komise ze dne 14. 12. 2020 ve spojení s doplňujícím posudkem ze dne 26. 2. 2024, ze kterého vycházel při svém rozhodování žalovaný a který soud shledal úplným, objektivním a přesvědčivým.
41. S ohledem na shora uvedené skutečnosti tedy soud dospěl k závěru, že žaloba není důvodná, a proto ji podle § 78 odst. 7 s. ř. s. ve výroku I. rozsudku zamítl.
42. Současně soud výrokem II. podle § 60 odst. 1 a 2 s. ř. s. nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, neboť žalobce nebyl ve věci úspěšný a žalovanému náhrada nákladů řízení nepřísluší, navíc je ani nepožadoval.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, sídlem Moravské náměstí 611/6, 657 40 Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti **musí** být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Ústí nad Labem 8. dubna 2025

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

JUDr. Petr Černý, Ph.D. v.r.
samosoudce

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.